

Men zou zich echter vergissen, als men de hoop koesterde, dat theologen als Brunner nu het pleit gewonnen gaven, indien enkele bijbelteksten hun „ontnomen” zouden blijken. Tenslotte hebben de bijbelplaatsen hoogstens illustratieve, signifi- fische betekenis voor het besef van dergelijke theologen. Hoofdzak is en blijft hun algemeene kijk op het vraagstuk.

En, wat dit laatste betreft, meent Brunner, dat, zakelijk gesproken, zijn (verleden week hier nader uitgewerkte) onderscheiding tusschen „Christus in” en „Christus naar het vleesch” onlosmakelijk verbonden is aan de belijdenis van de vleesch- wording des Woords zelf, en aan die van den vernederden Christus, den Christus in knechtsgestalte. Maar die belijdenis sluit allerm- minst in, wat Brunner wil. Wat Brunner den Christus „naar het vleesch” noemt, de Christus in knechtsgestalte, heeft weliswaar den „chronist” werk te doen gegeven, maar hierboven merkten wij reeds hetzelfde van den Christus-in-verhoog- ing op. Nu is volgens Philipp. 2:9 Christus’ werk, in Zijn vernedering verricht, de rechts- grond voor Zijn verhooging. Zou nu een geloovige zich voor den verhoogden Christus zóó interese- seeren, dat hij van diens doen en laten, betrouw- bare „reportage” verlangde, (zoals er in het be- gin der christelijke jaartelling immers zeer velen geweest zijn), dan heeft de „kroniekschrijver” die te zijnen behoeve van den verhoogden Chris- tus melding doen wil, niet een „gemeenschappelijk punt” (en dan meer niet) gemeen met den ander- en kroniekschrijver, die van den Christus-in-ver- nedering wil verhalen, doch dan moet gène in het verlengde van dezen gaan staan; en beiden hebben zich tot het kennen van den Christus vooraf te onderwerpen aan het Woord der pro- fete, gegeven in de Schrift, en aan het zelfgetui- genis van Christus Jezus. Ook van den verhoog- den Christus is „reportage” mogelijk geweest. Kon men achter de wolken komen tot daar, waar Hij is, en zou hooren en zien daar niet vergaan, dan ware ze heden nog mogelijk. Zou Hij in den jongsten dag den tijd er voor geven willen (chili- asten nemen dit zelfs aan), dan zou ook alsdan van den verhoogden Christus zulke berichtgeving mogelijk zijn: per radio, per televisie, per film. Want tenslotte geldt het ook, juist óók van den v e r h o o g d e n Christus, dat Hij „naar het vleesch” uit David, uit de Israëlieten, uit Adam is. Daarom komt Hij dan ook op het Kerstfeest, ten- einde de vernedering van Adams kroost, die reeds stof van reportage is, stof van profete en van priesterlijke verzoeningsdaad te maken, en ten- einde de verhooging van Adams in Hem herboren kroost stof van profete, en daardoor van be- trouwbare reportage te maken. Even reportabel als vader Adam zou geweest zijn, ware hij zon- der zonde onder ons.

Daarom bieden de Adventsdagen ons rijker troost, dan Brunner ooit ons kan ontdekken. De gereformeerde adventsprediking doet ons ver- staan, dat heel dat begrip der „absolute eenmalig- heid” een fictie is, die, uitgewerkt op de manier van Brunner, den waarachtigen Kerstzegen met het eigenlijke Kerstevangelie ons ontroofd. We zullen hier geen pleit voeren voor of tegen het schema dergenen, die het historisch gebeuren of de historische „begripsvorming” hebben behan- deld onder invoering van den term: „het een- malige”; tegen dat schema hebben we heel wat bezwaren. Maar één ding is er, waar alles op aankomt: wil men eenmaal het „historische” ge- beuren als het „eenmalige” aandienen, dan is de Zone Gods tot de heel gewone „eenmaligheid”, tot de „eenmaligheid” van ons allemaal, ingegaan. Hij heeft dat, wat Brunner noemt de „relatieve” een- maligheid, of Hij heeft ons niets te zeggen, niets te schenken. Hij is tot onze wereld met haar „een- maligheid” in „natuur” en „menschen- en dieren- en engelenwereld” ingegaan met een ambt, dat Hij alleen had ontvangen en ook alleen kon be- dienen. Dat is waar. En misschien wordt een enkele onder onze lezers hier nog duidelijker, waarom ons blad altijd zoo op die ambtsge- dachte den nadruk lei. Maar Zijn ambt ver- vullen, dat kon Hij, evenals de eerste Adam, slechts doen door in te gaan tot de heel gewone „eenmaligheid”. Als de eerste Adam de relatieve, en de tweede de „absolute” eenmaligheid zou ge- had hebben, dan zou in den messiaanschen titel „tweede Adam” de eigennaam (Adam) door het telwoord (tweede) verslonden zijn. Dan zou het telwoord (tweede) als rangtelwoord verleerd zijn. Want een eerste, tweede, derde, vierde, kan men slechts tellen en „rang”schikken in hetzelfde ni- veau, in dezelfde „eenmaligheid”.

Dit is de Kerstboodschap; en slechts deze Kerstverkondiging behoudt de mogelijkheid van adventsprediking. Als de „tweede Adam” op Kerstfeest zóó in de wereld „inbreken” zou, dat de „absolute eenmaligheid” van Hem de relatieve van den eersten Adam en van ons, Adams kroost, slechts in een „punt” zou snijden, dan ware er geen adventslijn meer te trekken, geen advents- prediking meer te houden. Tenzij we den kansel aan de Mythe zouden opdragen.

Christus „in het vleesch”: komt, ziet nu allen op Hem. En kent Hem niet „naar het vleesch”, d.w.z. niet op uw vleeschelijke, bloot-natuurlijke,

en daartoe door de zonde bedorven wijze, doch bidt God genade Hem te kennen uit Zijn Woord, te kennen „naar den Geest”. Slechts door een „kennen naar den Geest” is het mogelijk, in Jezus van Nazareth meer te onderkennen, dan de repor- ters kunnen rapporteeren zolang ze enkel den buitenkant zien. Dat Jezus van Nazareth in al Zijn handelingen, die in het dagblad komen kun- nen, Christus is, dat is alleen geloofsinzicht; en dat geloof brengt daarna betrouwbare, d.w.z. gees- telijke reportage mee. Reportage omtrent „Chris- tus in het vleesch”, welke reportage alsdan zelf niet naar het vleesch is. De niet-geloovige „re- portage”, die is „naar het vleesch”, en die ook alleen. Het „vleesch” van Christus is door den Geest ontdekt. Wie dien Geest niet aanvaardt in Zijn openbaring omtrent Christus’ vleesch, die miskent den Christus in het vleesch permanent. Doch dat ligt dan niet aan Christus’ vleesch, doch aan het zijne: het is niet verlicht, niet onder- worpen aan den Geest der openbaring, den Geest van Christus, die te voren heeft betuigd, en die heden nóg betuigt, dat Jezus is de Christus, de beloofde Messias.

Den „Christus in het vleesch”, dien ken- nen we; Hij leeft nog heden.

Den „Christus naar het vleesch”, dien noe- men we een fictie, evenals de „absolute eenmalig- heid”. En als Brunner zijn Theorie redden wil door te zeggen, dat „elk object beantwoordt aan de kennis daarvan”, dan zeggen we: Uw „object” van reportage-kennis bestaat niet. Derhalve heb- ben we voor de kennis van den werkelijken Chris- tus slechts de onderwerping noodig aan de pro- fete, de lyriek, ook de kronieken, die God van Hem getuigen liet door een „eenmalige” voor- zienigheid. K. S.

UIT DE SCHRIFT

Meer dan herhaling.

En hij zal voor Hem heengaan, in den geest en de kracht van Elia, om te bekeeren de harten der vaderen tot de kinderen, en de ongehoor- samen tot de voorzichtigheid der rechtvaardigen, om den Heere te bereiden een toegerust volk. Luk. 1:17.

God heeft verhoord het bidden van Zijn priester Zacharias. En nu zal dan aanbrenken de Nieuwe Dag met de openbaring der genade, zóó wonder- lijk, dat geen oog het heeft gezien en geen oor gehoord. Hoe zal God dat, wat in geen men- schenhart is opgekomen maar nu gaat komen, mededeelen? Hoe zal God omschrijven de oorzaak der vreugde, die dan toch eindelijk weer een lof- zang doet geboren worden in den barren tijd van het Herodiaansche bewind? Wat zal de taak zijn van de gloednieuwe figuur in de openbaringshisto- rie van de evangelie, die priester en Nazireër en profeet zal zijn?

Dit zegt God nu bij monde van den engel in een woordenkeus, die aan de laatste woorden van het Boek des Ouden Verbonds herinnert. (Mal. 4:5, 6.) En die levendig maakt voor het geloovig bewustzijn een van de sublimste profetengestalten van Oud-Israël.

God is toch wel zeer goed, als Hij Zich open- baart.

Gods verborgen omgang vinden zij, wien God Zijn hart ontsluit; aan Zijn vrienden, Zijn beminden, legt Hij Zijn geheimen uit.¹⁾

Maar God spreekt dan geen geheimtaal, Zacha- rias kan niet zeggen, dat hij er niets van begrepen heeft.

Dus wordt hem door het woord van den engel duidelijk, dat God Zich gaat ontfemen over Zijn volk met de ontfeming, waarin Hij eens Elia zond temidden van de verbastering en ontwrich- ting van Israëls leven ten dage van Achabs en Izéls bewind. De dagen van Herodes den Grooten hadden veel weg van dien vorigen tijd, toen zeven- duizend slechts hun knieën niet hadden gebogen voor de afgodische nieuwigheden van de prinses uit Tyrus. Herodes was niet zonder tacl. Hij kon zich zelfs verbeelden den Joden een Jood en den Grieken een Griek te zijn, toen hij zijn schalkst openstelde zoowel voor de restauratie van den Joodschen tempel in Jeruzalem als voor het bou- wen van meer dan één heiligdom in het oude heilige land voor den Divus Augustus, keizer van Rome. Maar dat kon de rechtvaardigen niet mis- leiden. Het doel van zijn politiek in cultureelen zin was toch de geleidelijke helleniseering van Pale- stina. Nu ja, de oudere generatie zag zich nog iets toegeworpen, maar zelfs de tempelrestauratie werd minder aannemelijk voor haar door het over- vloedig gebruik van de middelen der Grieksche kunst. Bovendien kreeg Jeruzalem naast zijn tem- pel zijn theater en zijn paardenrennen en zijn vier-

1) Psalm 25:7 in Het boek der Psalmen, de psalmen van Israël op de oorspronkelijke melodieën uit de zestiende eeuw opnieuw naar het Hebreeuwsch bewerkt en voorzien van aan- teekeningen, in opdracht van de administratie: geestelijke liden- ren uit den schat van de kerk aller eeuwen, uitgegeven door de Zuid-Hollandsche uitg. maatsch. Den Haag, 1936.

jaarlijkse sportfeesten. Velen jongeren was dij lief. De spanning tusschen den ouden en den nieu- wen tijd werd kwaadaardig. De waarde van de erve der vaderen kreeg, evenals in de dagen van Achab en Elia (1 Kon. 21:3), een problematisch karakter.

Nu, in een fel conflict tusschen den Heere en Baäl had eens Elia met geest en kracht den naam van den Heere mogen verheerlijken. En van den nood van zijn tijd wist Zacharias wel zoo veel, dat de herinnering aan den terugkeer van Elia's geest en kracht in de gestalte van zijn kind hem blijde hope gaf.

Juist van dergelijke schandelijke verscheuring van Israël in partijschappen, die 'n felle politieke kleur kreeg sinds de Romeinsche bescherming was inge- roepen en toen de Herodesen en na hen en met hen de stadhouders van Rome Palestina be- heerschten, en die de tragiek van den Joodschen bevrijdingsoorlog tegen Vespasianus en Titus heb- ben uitgemaakt, had Maleachi geprofeteerd, toen hij in de laatste woorden van zijn boek de aan- dacht vestigde op de flagrante tegenstelling tus- schen generaties; op de wanhopige verdeeldheid tusschen vaderen en kinderen, die pas door be- keering kon worden overbrugd. En toen had Ma- leachi ook van ontfemingen Gods mogen spreken, die één zouden doen komen in den geest en de kracht van Elia, opdat hij de uiteenliggende gene- raties verzoenen zou; opdat God niet kwame, en het land met Zijn banvloek trof.

Welnu, als Zacharias bad om de verlossing van Israël was hij aan het vragen om die toeberei- ding van het verscheurde en verbasterde Israël tot een toegerust volk van God.

En toen heeft God hem in den tempel het komen van Zijn gadelooze ontfeming beloofd. Daar zal voor Hem heengaan één in den geest en de kracht van Elia, om te bekeeren de harten der vaderen tot de kinderen. God zal nog weer naar Zijn volk grijpen.

Maar daarmee is ook gezegd, dat nieuwe tijden komen nu. Het lijkt haast repetitie: eentonige her- haling van wat in vroeger dagen werd vertoond. Elia en Achab en een vrouw, die profetenbloed wil zien, en een ontwricht Israël. Johannes en Herodes en een vrouw, die een scherprechter in den profetenkerker komen doet, en Israël, dat op geen enkele manier onder Gods beslag te krijgen schijnt.

Doch 't is meer dan herhaling van Elia. Maleachi heeft gezegd, dat na den man met Elia's geest en kracht de dag van den banvloek over Israëls land wel komen kon. En Hij, die meer is dan Elia, en meerder dan Johannes de Dooper, staat voor de deur. Als Hij van het vervloekte land verhoogd zal zijn, zal Hij ze allen tot Zich trekken. Dit zeide Hij van Zichzelf, de Christus Gods, toen Grieken naar Hem hadden gevraagd (Joh. 12 vs 20, 32.) Wanneer dan weer de kinderen des koninkrijks hun God verwerpen, zullen ze van het Oosten en Westen komen en met de vrome vade- ren aanzitten.

En dus verstaan wij hier, dat onze God wel zeer hartelijk is in het geven van Zijn openbaring. Hij onthult de geheimen van Zijn liefde. Ook is Hij de Getrouwe daarin, dat Hij dezelfde dingen zegt en doet, menigmaal. Zacharias, die rechtvaardig is, wordt sterk getrouwt te Jeruzalem. Maar ten laatste wordt de Zoon gezonden. Dan komt toch de critieke dag. Want God wil niet zonder toe- gerust volk zijn. Dit is het oordeel dezer wereld. De prediking van Johannes hebben ze ook niet ge- loofd. En waar nu Christus wordt gepredikt is wel de trouw van God en Zijn ontfeming groot, doch daar is ook het definitieve; verblijd u ook daarover, Zacharias. Ziet, Ik zend u den profet Elia, zegt Maleachi, eer dat die groote en vrees- lijke dag des Heeren komt.

Er komt een tijd, dat wij dezelfde dingen, die we van jongsaf hebben gehoord, niet meer kunnen hooren zonder dat wij zeggen tot Hem, die te sprekt: „Ja, Heere”. En wie dan tot Hem: „Neen” zegt, bedelft zichzelf onder het oordeel. Deze dag is heden, zoo gij Zijn stem hoort!

W.

R. S.

KERKELUK LEVEN

Naar aanleiding der artikelen van Ds Delleman. (IV.)

We mogen derhalve als resultaat van ons onderzoek betreffende het „Schatboek” dit wel noteeren: a. als de Catechismus zegt: ge moet uzelf onderzoeken, of gij geloof(swerkzaamheden) en poenitentie hebt, dan betekent dat niet: ge moet in u zelf nagaan, of gij den toestand van den (in beginsel) niet-wedergeborens, dan wel dien van den (in beginsel) wedergeborens ver- toont;

b. maar dan wil dat zeggen: ge moet nagaan, of gij den toestand van den in schijn geloovende, dan wel dien van den werkelijk-geloovende vertoont.

De tegenstelling, het dilemma, is niet: wedergeboren of niet-wedergeboren (beide malen: in beginsel),

en ook n met het niet-er mee maar:

in uw lev- zien, maar beeld van c- waarnachtig- doenden „n- Men lette- de vraag ste ook de kwes over onszel schuifhoeken menschen e- alleen wij- geven.

Ik deni- het versch- (piorum co- genen, die poenitentia) in drieerlei- de oorzak- Wat a, b- kommeren- op de zond- van te du- beleedigd, l- genoemd. I- wel een „h- poenam a- lijk daarov- leedigd doo- Petrus.

Wat b. b- tentie”, het- de afwezigl- uit ongeloo- het meer i- gaan ze no- Bij de and- leedwezen, zoenende d- liationis); verdriet; z- Borg, en he- (confidant)

Wat eind- vreezen, v- zaamheid, : natuur wor- hun poenit- tegen God; hun fettel- levenden. G- af, om zic- daarentege- een nieuwe- des te meer

Met het- komen in- heproeving- Met het- evenwel de

De protes- ta de aanw- Aan het- synode” ge- hierop nee- teit” in- Synode zul- Niemand- Synode hee- hebben me- de ouderlin- naar een- zelden aan- van kerke- gebrek). Z- kerkelijke- ringswerk- kerken, of- grootere k- vergadering- men daard-

En overl- betreft: nie- spel is, dat- verband hi- toren: vaal- en die m- overweging- hij een bep- lij tot een- haar tegen- lij in het- dan heuse- gesteld. In- omdat hij- men het- kennen de- van een v- (om het ge- vreesingsk- weg te vi- te zijn, en- al zijn er- zoo niet l- ginselen al